

जवाहर नवोदय विद्यालय प्रवेश परीक्षा

सराव प्रश्नपत्रिका 1

भाग एक * बुद्धिमत्ता चाचणी

उमेदवारांसाठी सूचना

1. प्रश्नपत्रिकेच्या या भागात 50 प्रश्न आहेत.
2. संपूर्ण प्रश्नपत्रिका वाचत बसू नका. पहिल्या प्रश्नापासून प्रश्न सोडविण्यास सुरुवात करा. जर एखादा प्रश्न कठीण वाटला तर पुढचा प्रश्न सोडविण्याचा प्रयत्न करा. जर वेळ असेल तर कठीण प्रश्न तुम्ही नंतर सोडवू शकता.
3. हा भाग दहा विभागांत विभागलेला आहे. प्रत्येक विभागात 5 प्रश्नांचा समावेश आहे. प्रत्येक विभागातले प्रश्न एकाच स्वरूपाचे आहेत.

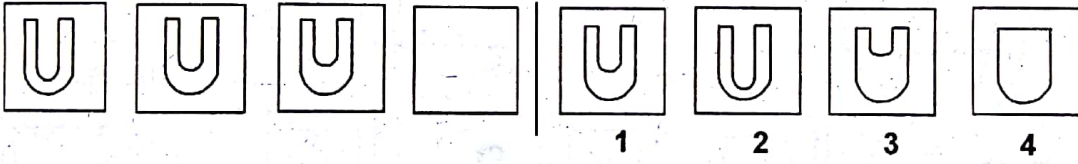
विभाग - I

सूचना : प्रश्न 1 ते 5 मध्ये तीन प्रश्नआकृत्या दिलेल्या आहेत आणि चौथीची जागा मोकळी ठेवली आहे. प्रश्नआकृत्या मालिकेत आहेत. पुढे दिलेल्या उत्तराच्या आकृत्यांमधून अशी आकृती शोधून काढा की जी आकृतिमालिका पूर्ण करील. त्या आकृतीखालील पर्यायाचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेत प्रश्नक्रमांकासमोरील चौकटीत लिहा.

प्रश्नआकृत्या

उत्तरआकृत्या

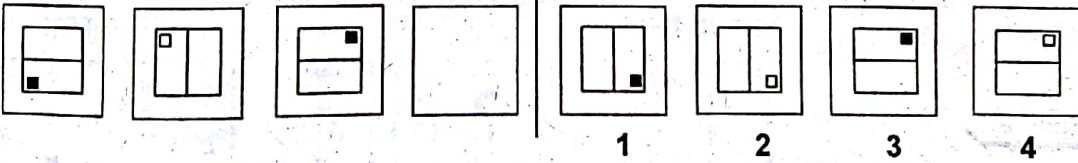
प्रश्न 1

प्रश्नआकृत्या

उत्तरआकृत्या

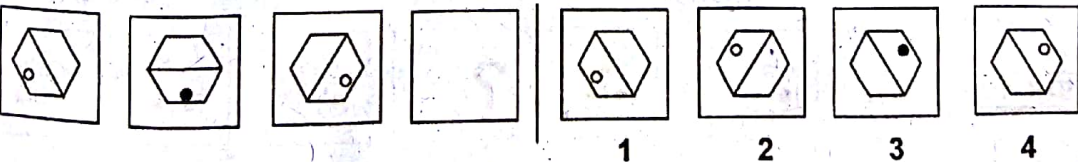
प्रश्न 2

प्रश्नआकृत्या

उत्तरआकृत्या

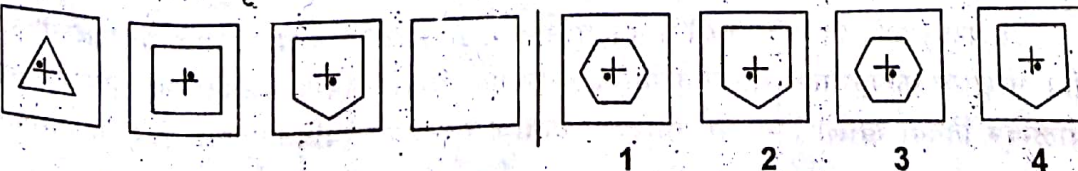
प्रश्न 3

प्रश्नआकृत्या

उत्तरआकृत्या

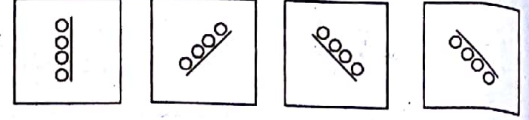
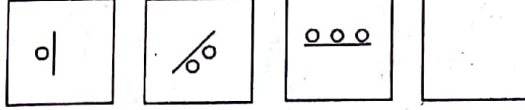
प्रश्न 4

प्रश्नआकृत्या

उत्तरआकृत्या

प्रश्न 5

1

2

3

4

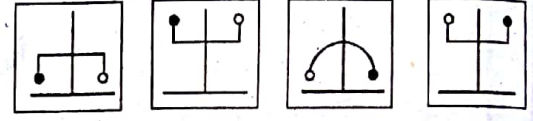
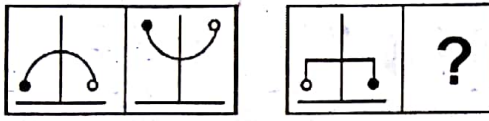
विभाग - II

सूचना : प्रश्न 6 ते 10 मध्ये तीन प्रश्नाकृत्या दिल्या असून चौथ्या आकृतीसाठी प्रश्नचिन्ह दिलेले आहे. पहिल्या दोन प्रश्नाकृत्यांमध्ये काही संबंध आहे. अशा प्रकारचा संबंध आकृती 3 व 4 मध्येही सायला पाहिजे. उत्तरआकृत्यांमधून एक अशी आकृती शोधा जी प्रश्नचिन्हाच्या जागी देता येईल. त्या आकृतीखालच्या पर्यायाचा क्रमांक स्वतंत्र उत्तरपत्रिकेत लिहा.

प्रश्नआकृत्या

उत्तरआकृत्या

प्रश्न 6

1

2

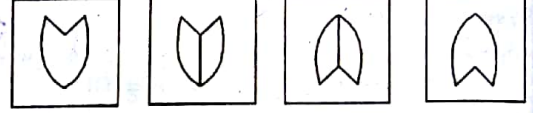
3

4

प्रश्नआकृत्या

उत्तरआकृत्या

प्रश्न 7

1

2

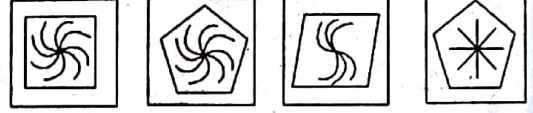
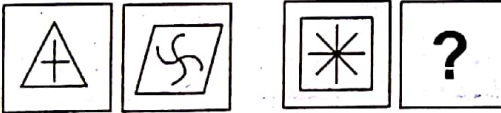
3

4

प्रश्नआकृत्या

उत्तरआकृत्या

प्रश्न 8

1

2

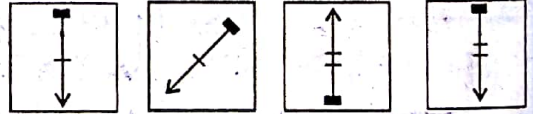
3

4

प्रश्नआकृत्या

उत्तरआकृत्या

प्रश्न 9

1

2

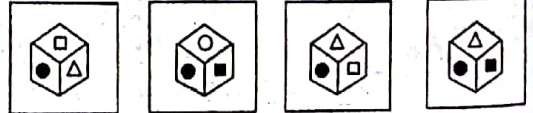
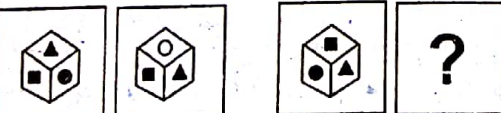
3

4

प्रश्नआकृत्या

उत्तरआकृत्या

प्रश्न 10

1

2

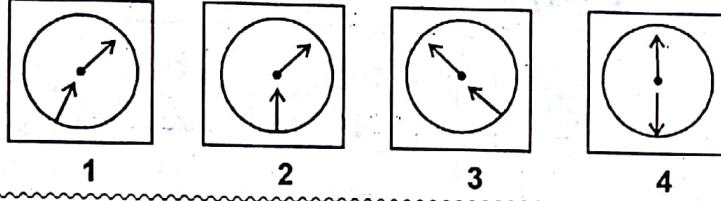
3

4

विभाग - III

सूचना : प्रश्न 11 ते 15 मध्ये प्रत्येक प्रश्नात 1, 2, 3 आणि 4 अशा आकृत्या दिलेल्या आहेत. यांपैकी तीन आकृत्या कोणत्यातरी बाबतीत समान असून एक आकृती निराळी आहे. जी आकृती निराळी आहे, ती ओळखून तिच्या खाली दिलेल्या पर्यायाचा क्रमांक स्वतंत्र उत्तरपत्रिकेत त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील चौकटीत लिहा.

प्रश्न 11

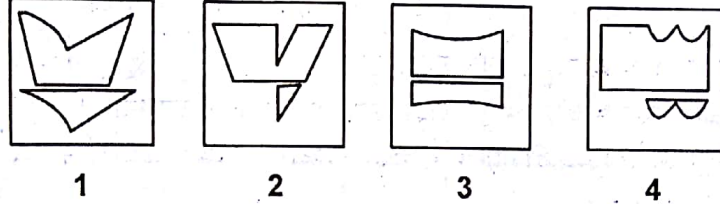
1

2

3

4

प्रश्न 12

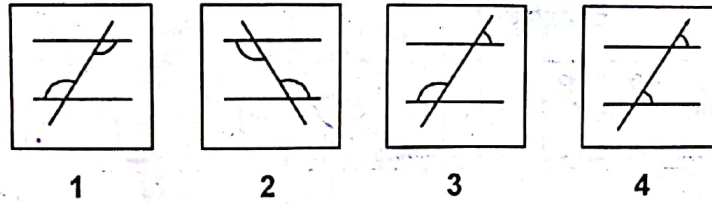
1

2

3

4

प्रश्न 13

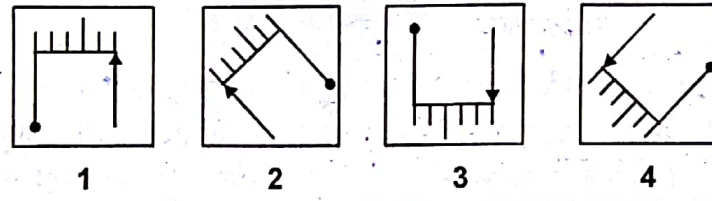
1

2

3

4

प्रश्न 14

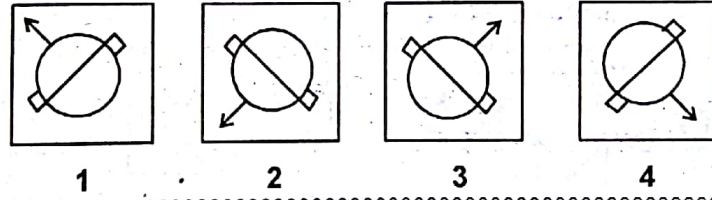
1

2

3

4

प्रश्न 15

1

2

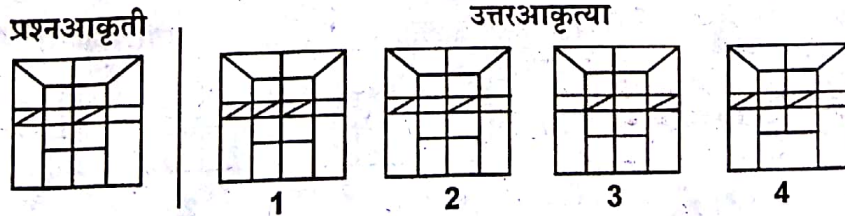
3

4

विभाग - IV

सूचना : प्रश्न 16 ते 20 मध्ये रेषेच्या डाव्या बाजूस एक प्रश्नआकृती दिलेली असून उजव्या बाजूस 1, 2, 3 आणि 4 अशा चार उत्तराच्या आकृत्या दिलेल्या आहेत. यांपैकी जी उत्तराची आकृती प्रश्नाच्या आकृतीशी हुबेहूब जुळणारी असेल तिच्या खालील पर्यायाचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेतील चौकटीत लिहा.

प्रश्न 16

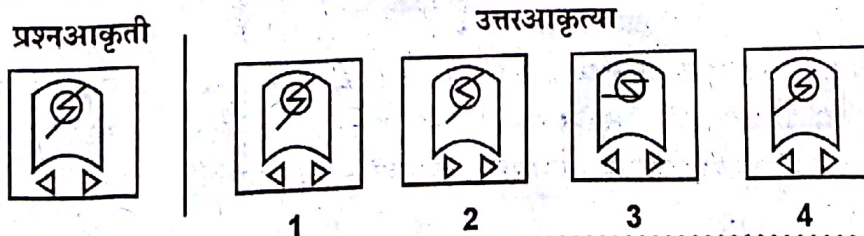
1

2

3

4

प्रश्न 17

1

2

3

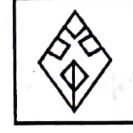
4

प्रश्नआकृती

प्रश्न 18

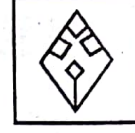
1

2

3

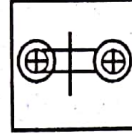
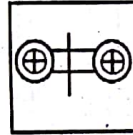

4

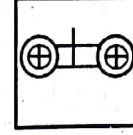
उत्तरआकृत्या

प्रश्नआकृती

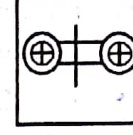
प्रश्न 19

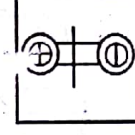
1

2

3

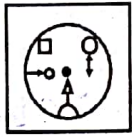
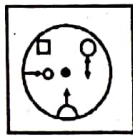

4

उत्तरआकृत्या

प्रश्नआकृती

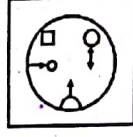
प्रश्न 20

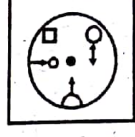
1

2

3

4

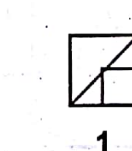
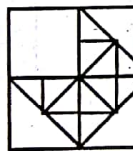
उत्तरआकृत्या

विभाग - V

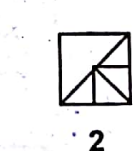
सूचना : प्रश्न 21 ते 25 मध्ये रेषेच्या डाव्या बाजूला एक प्रश्नआकृती आहे. त्यातील थोडा भाग वगळला आहे. उजवीकडील उत्तराच्या आकृत्या 1, 2, 3 आणि 4 काळजीपूर्वक पाहा आणि उत्तराच्या आकृत्यांपैकी जी आकृती तिची दिशा न बदलता प्रश्नाकृतीच्या वगळलेल्या भागात बरोबर बसून त्यातील नक्षी पूर्ण करील, ती आकृती कोणती ती शोधून काढून तिच्या खालच्या पर्यायाचा क्रमांक स्वतंत्र उत्तरपत्रिकेत लिहा.

प्रश्नआकृती

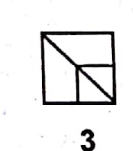
प्रश्न 21

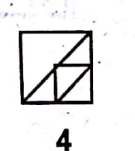
1

2

3

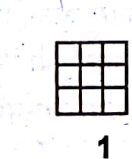
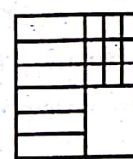

4

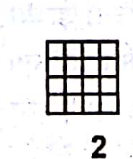
उत्तरआकृत्या

प्रश्नआकृती

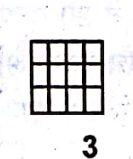
प्रश्न 22

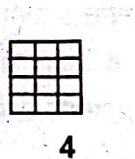
1

2

3

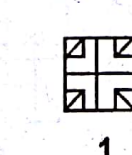
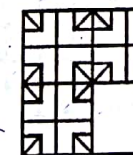

4

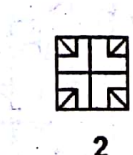
उत्तरआकृत्या

प्रश्नआकृती

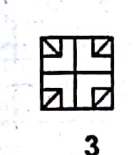
प्रश्न 23

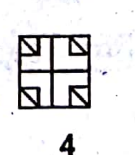
1

2

3

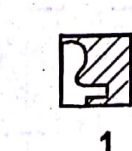

4

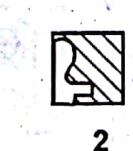
उत्तरआकृत्या

प्रश्नआकृती

प्रश्न 24

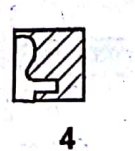
1

2

3

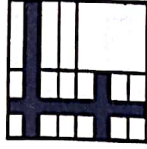
4

उत्तरआकृत्या

प्रश्नआकृती

उत्तरआकृत्या

प्रश्न 25

1

2

3

4

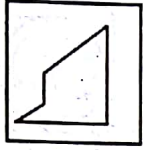
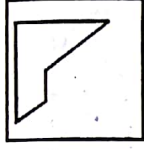
विभाग - VI

सूचना : प्रश्न 26 ते 30 मध्ये चौरसाचा एक भाग रेषेच्या डाव्या बाजूला दिलेला आहे आणि दुसरा भाग 1, 2, 3 आणि 4 या चार आकृत्यांमध्ये रेषेच्या उजव्या बाजूला दिलेला आहे. उजव्या बाजूमधील आकृत्यांमधून अशी आकृती शोधा की, ज्यामुळे चौरस पूर्ण होईल व त्या आकृतीखाली असणाऱ्या पर्यायाचा क्रमांक स्वतंत्र उत्तरपत्रिकेत लिहा.

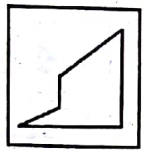
प्रश्नआकृती

उत्तरआकृत्या

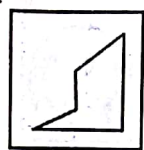
प्रश्न 26

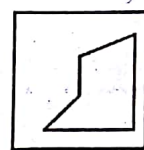
1

2

3

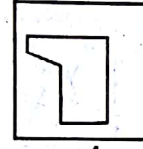
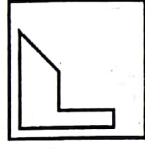

4

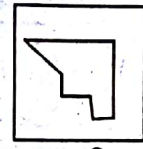
प्रश्नआकृती

उत्तरआकृत्या

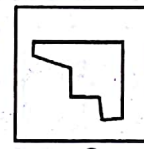
प्रश्न 27

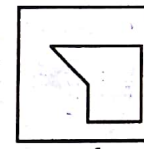
1

2

3

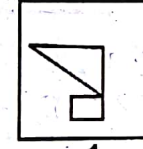
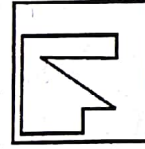

4

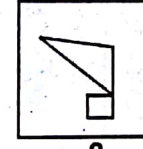
प्रश्नआकृती

उत्तरआकृत्या

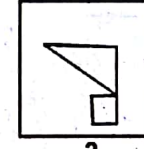
प्रश्न 28

1

2

3

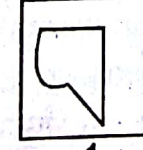
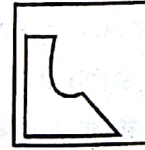

4

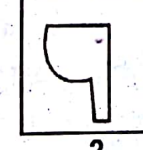
प्रश्नआकृती

उत्तरआकृत्या

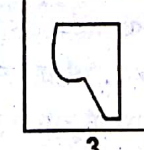
प्रश्न 29

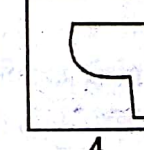
1

2

3

4

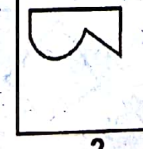
प्रश्नआकृती

उत्तरआकृत्या

प्रश्न 30

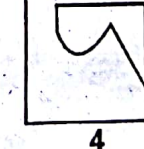
1

2

3

4

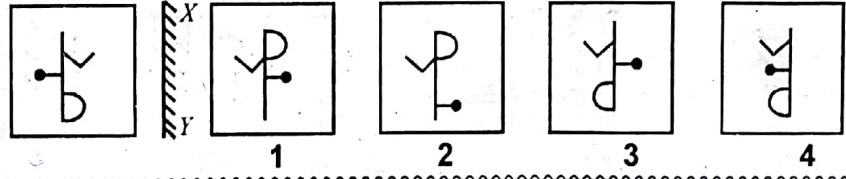
विभाग - VII

सूचना : प्रश्न 31 ते 35 मध्ये प्रत्येक प्रश्नात डावीकडे एक प्रश्नाकृती आणि उजवीकडे 1, 2, 3 आणि 4 अशा चार आकृत्या दिलेल्या आहेत. उजवीकडील अशा उत्तराकृतीला निवडा जो प्रश्नाकृतीचे प्रतिबिंब आहे जेव्हा आरसा XY ला ठेवला असेल. तुम्ही निवडलेल्या उत्तराकृतीचा क्रमांक प्रश्नाला जुळणाऱ्या क्रमांकासमोरील चौकटीत उत्तरपत्रिकेमध्ये इंग्लिश अंकात लिहा.

प्रश्नआकृती

उत्तरआकृत्या

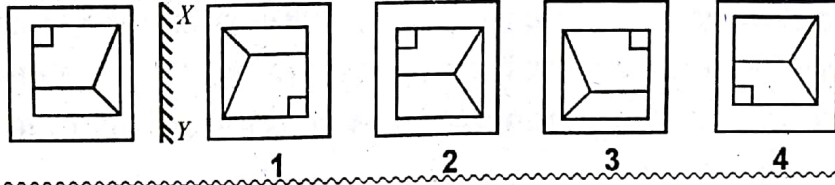
प्रश्न 31

प्रश्नआकृती

उत्तरआकृत्या

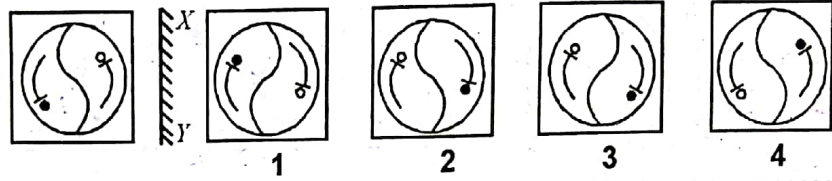
प्रश्न 32

प्रश्नआकृती

उत्तरआकृत्या

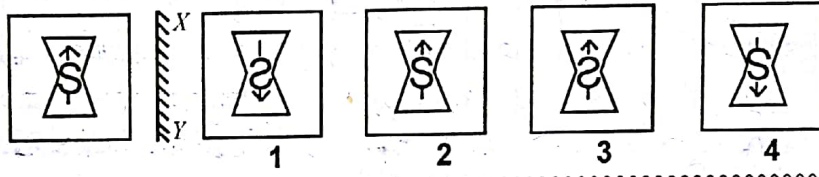
प्रश्न 33

प्रश्नआकृती

उत्तरआकृत्या

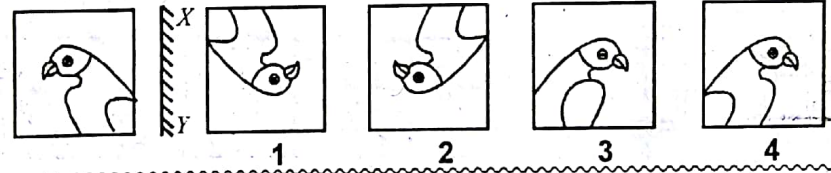
प्रश्न 34

प्रश्नआकृती

उत्तरआकृत्या

प्रश्न 35

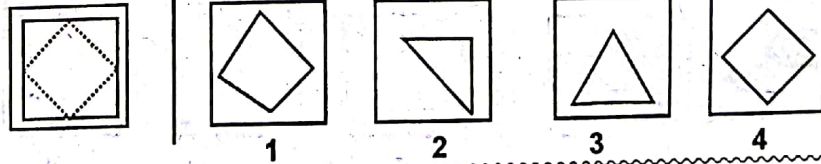
विभाग - VIII

सूचना : प्रश्न 36 ते 40 मध्ये कागदाच्या एका तुकड्याला दुमडून काही ठिकाणी ते पंच केले जाते, डावीकडील प्रश्नाकृतीमध्ये दाखविल्याप्रमाणे उजवीकडे चार उत्तराकृत्या 1, 2, 3 आणि 4 दिलेल्या आहेत. कागद उघडल्यावरच्या आकृतीप्रमाणे चार उत्तराकृतींमधील एक उत्तर निवडा आणि तुमचे उत्तर केवळ इंग्लिश अंकामध्ये (उदा. 1, 2, 3, 4) प्रश्नाला जुळणाऱ्या क्रमांकासमोरील चौकटीत उत्तरपत्रिकेमध्ये लिहा.

प्रश्नआकृती

उत्तरआकृत्या

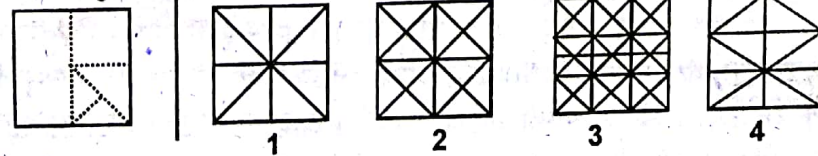
प्रश्न 36

प्रश्नआकृती

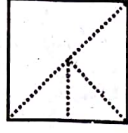
उत्तरआकृत्या

प्रश्न 37

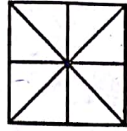

प्रश्न 38

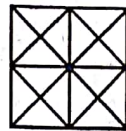
प्रश्नआकृती

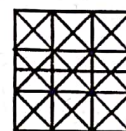
उत्तरआकृत्या

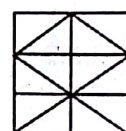
1

2

3

4

प्रश्न 39

प्रश्नआकृती

उत्तरआकृत्या

1

2

3

4

प्रश्न 40

प्रश्नआकृती

उत्तरआकृत्या

1

2

3

4

विभाग - IX

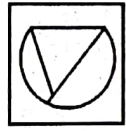
सूचना : प्रश्न 41 ते 45 मध्ये डाव्या बाजूला एक प्रश्नाकृती असून उजव्या बाजूच्या 1, 2, 3 आणि 4 या उत्तराकृती दिलेल्या आहेत. प्रश्नाकृतीमध्ये दिलेले तुकडे जोडून उत्तर तयार करा. तुम्ही निवडलेल्या उत्तराकृतीच्या क्रमांकाने प्रश्नाला जुळणाऱ्या क्रमांकासमोरील चौकटीत उत्तरपत्रिकेत तुमचे उत्तर दाखवा.

प्रश्न 41

प्रश्नआकृती

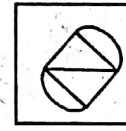
उत्तरआकृत्या

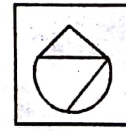
1

2

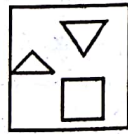
3

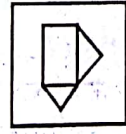
4

प्रश्न 42

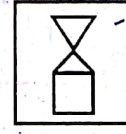
प्रश्नआकृती

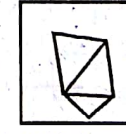
उत्तरआकृत्या

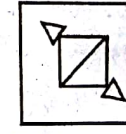
1

2

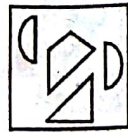
3

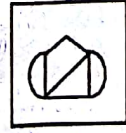
4

प्रश्न 43

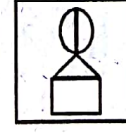
प्रश्नआकृती

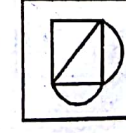
उत्तरआकृत्या

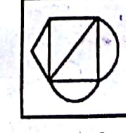
1

2

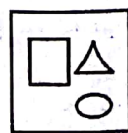
3

4

प्रश्न 44

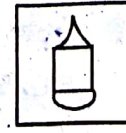
प्रश्नआकृती

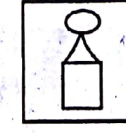
उत्तरआकृत्या

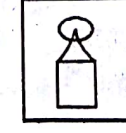
1

2

3

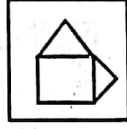

4

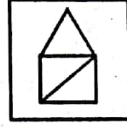
प्रश्नआकृती

उत्तरआकृत्या

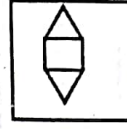
प्रश्न 45

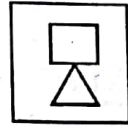
1

2

3

4

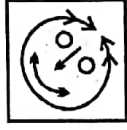
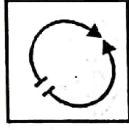
विभाग - X

सूचना : प्रश्न 46 ते 50 मध्ये डाव्या बाजूला एक प्रश्नाकृती आहे आणि उजवीकडे चार उत्तराकृती 1, 2, 3 आणि 4 दिलेल्या आहेत. त्या उत्तराकृतीला शोधा ज्यात प्रश्नाकृती लपून/दडून बसलेली आहे. तुमचे उत्तर तुम्ही निवडलेल्या आकृतीच्या क्रमांकांने प्रश्नाला जुळणाऱ्या क्रमांकासमोरील चौकटीत उत्तरपत्रिकेमध्ये दाखवा.

प्रश्नआकृती

उत्तरआकृत्या

प्रश्न 46

1

2

3

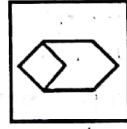
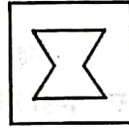

4

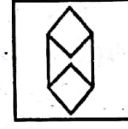
प्रश्नआकृती

उत्तरआकृत्या

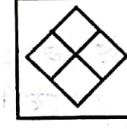
प्रश्न 47

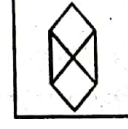
1

2

3

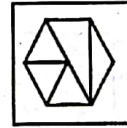
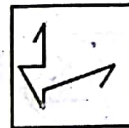

4

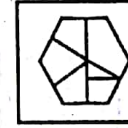
प्रश्नआकृती

उत्तरआकृत्या

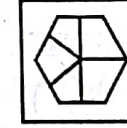
प्रश्न 48

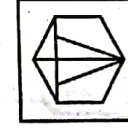
1

2

3

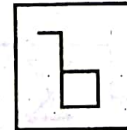
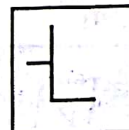

4

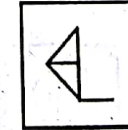
प्रश्नआकृती

उत्तरआकृत्या

प्रश्न 49

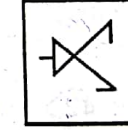
1

2

3

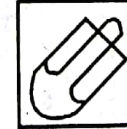
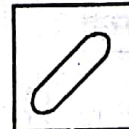

4

प्रश्नआकृती

उत्तरआकृत्या

प्रश्न 50

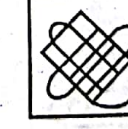
1

2

3

4

भाग दोन * अंकगणित

◆ उमेदवारांसाठी सूचना ◆

1. या भागात 51 ते 75 या क्रमांकांचे एकूण 25 प्रश्न आहेत.

2. सुरुवातीला संपूर्ण प्रश्नपत्रिका वाचण्याची आवश्यकता नाही. पहिल्या प्रश्नापासून क्रमाने प्रश्न सोडविण्यास

सुरुवात करा. जर एखादा प्रश्न कठीण वाटला तर पुढचा प्रश्न सोडवा आणि नंतर वेळ मिळाला तर राहिलेले प्रश्न सोडवा.

3. प्रत्येक प्रश्नासाठी 1, 2, 3, 4 अशी पर्यायी उत्तरे दिली आहेत. त्यापैकी फक्त एकच उत्तर बरोबर आहे. योग्य ते उत्तर निवडा आणि त्याच्या बाजूला असलेला पर्याय क्रमांक स्वतंत्र उत्तरपत्रिकेत लिहा.

सूचना : प्रत्येक प्रश्नासाठी 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक असलेली संभाव्य उत्तरे दिलेली आहेत. त्यापैकी फक्त एकच उत्तर बरोबर आहे. तुम्हाला बरोबर उत्तर निवडायचे आहे आणि त्याच्या बाजूला असलेल्या पर्यायाचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेत प्रश्नक्रमांकासमोरील चौकटीत लिहायचा आहे.

प्रश्न 51 : एका विद्यालयाच्या ग्रंथालयात, निरनिराळ्या विषयांवरील पुस्तके खालील चित्रलेखात दाखविली आहेत.

गणित	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
हिंदी	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
इंग्लिश	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
इतिहास	☐ ☐ ☐

(एक 50 पुस्तके दर्शवितात.)

वरील चित्रलेख वाचून सांगा की, कोणत्या विषयाची पुस्तके सर्वात कमी आहेत ?

1. गणित 2. हिंदी 3. इंग्रजी 4. इतिहास

प्रश्न 52 : $2.5 \div 0.5 \times 0.1 - 0.05$ ला सरळरूप दिल्यास -

1. 0.45 2. 49.95 3. 0.25 4. 100

प्रश्न 53 : खालील पद्धतीनुसार संख्येची पुढची ओळ कोणती असेल ?

- 4, 16, 64
6, 36, 216
8, 64, 512

1. 8, 68, 518 2. 10, 100, 1000 3. 10, 200, 2000 4. 10, 500, 5000

प्रश्न 54 : 4, 0 व 9 अंकांपासून तयार होणारी लहानात लहान पाच अंकी संख्या कोणती ?

1. 40940 2. 40009 3. 99940 4. 90004

प्रश्न 55 : 16, 80 आणि 48 चा लसावि किती ?

1. 8 2. 16 3. 240 4. 480

प्रश्न 56 : प्रवासापूर्वी एका कारचे मीटर 678.3 किमी. दाखविते. प्रवासानंतर ते मीटर 913.5 किमी. दाखविते. तर या प्रवासात कारने किती अंतर पार केले ?

1. 687.3 किमी. 2. 931.5 किमी. 3. 1591.8 किमी. 4. 235.2 किमी.

प्रश्न 57 : एका मोटारसायकलची किंमत 7,250 रु. आहे. तसेच एका स्कूटरची किंमत त्याच्या 3,750 रु.ने जास्त आहे, तर दोन्हीची मिळून किंमत किती असेल ?

1. 18,250 रु. 2. 11,000 रु. 3. 14,750 रु. 4. 3,500 रु.

प्रश्न 58 : 24 तास म्हणजे किती सेकंद ?

1. 30 2. 60 3. 3600 4. 86400

प्रश्न 59 : 30746 या संख्येत सर्वाधिक स्थानिक किंमत असणारा अंक कोणता ?

1. 3 2. 7 3. 4 4. 6

प्रश्न 60 : एका साबणाची लांबी 7 सेंमी., रुंदी 5 सेंमी. व उंची 2.5 सेंमी. असून एका डब्याची लांबी, रुंदी तसेच उंची क्रमशः 56 सेंमी., 40 सेंमी. तसेच 25 सेंमी. आहे तर त्यात किती साबण ठेवता येतील ?

1. 64 2. 640 3. 64000 4. 6440

प्रश्न 61: 37800 चा विभाज्य गुणाकार किती ?

1. $2 \times 2 \times 3 \times 3 \times 5 \times 5 \times 7 \times 7$
2. $2 \times 2 \times 2 \times 3 \times 3 \times 3 \times 5 \times 5 \times 7$
3. $8 \times 27 \times 25 \times 7$
4. $2 \times 4 \times 25 \times 27 \times 7$

प्रश्न 62: जर 1 सेंमी. = 10 मिमी, तर 10 घन सेंमी. म्हणजे किती ?

1. 10 घन मि.मि.
2. 1000 घन मि.मी.
3. 10000 घन मि.मी.
4. 100000 घन मि.मी.

प्रश्न 63: एका व्यक्तीने आपल्या मित्राकडून 600 रु. उधार घेतले. त्याने त्याला 8 % वार्षिक सरासरी व्याज दराने 8 महिन्यात परत करण्याची हमी दिली. तर त्याला किती रक्कम परत करावी लागेल ?

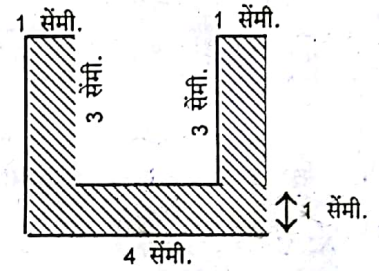
1. 32 रु.
2. 384 रु.
3. 984 रु.
4. 632 रु.

प्रश्न 64: एका दुकानदाराने 15 टेबले 500 रु. प्रती दराने व 20 खुर्च्या 300 रु. प्रती दराने खरेदी केल्या. त्या वाहून नेण्यासाठी त्याने 40 रु. खर्च केले. त्याने त्या टेबले व खुर्च्या प्रत्येकी 380 रु. दराने विकल्या. तर त्याचा नफा किंवा तोटा किती ?

1. 240 रु. चा तोटा
2. 240 रु. चा नफा
3. 250 रु. चा तोटा
4. 250 रु. चा नफा

प्रश्न 65: बाजूच्या आकृतीमधील रेखांकित भागाचे क्षेत्रफळ किती ?

1. 10 वर्ग सेंमी.
2. 9 वर्ग सेंमी.
3. 11 घन सेंमी.
4. 9 घन सेंमी.

प्रश्न 66: 10.01 ला शेकडेवारीत कसे लिहितात ?

1. 10.01 %
2. 10 %
3. 1001 %
4. 100100 %

प्रश्न 67: $1\frac{5}{8}$ हे दशांशात लिहा.

1. 1.58
2. 1.62
3. 1.622
4. 1.625

प्रश्न 68: 4.4 % ?

1. $\frac{4.4}{10}$
2. $\frac{4.4}{100}$
3. $\frac{44}{10}$
4. $\frac{44}{100}$

प्रश्न 69: 93.45 ला 0.015 ने भाग दिल्यास -

1. 62.30
2. 6230
3. 6.230
4. 0.6230

प्रश्न 70: एक इंजीन 1 तासात 84500 लीटर पाणी बाहेर काढते. जर त्या इंजीनने एका दिवसात 10 तास काम केले तर 5 दिवसांत ते किती लीटर पाणी काढेल ?

1. 169
2. 4225
3. 42250
4. 4225000

प्रश्न 71: पुढील संख्यामालिकेत प्रश्नचिन्हाच्या जागी कोणती संख्या येईल ते लिहा.

13, 17, 25, 32, ?

1. 37
2. 39
3. 36
4. 41

प्रश्न 72: 36 चौ.सेंमी. क्षेत्रफळ असणाऱ्या चौरसाच्या बाजूएवढी बाजू असणाऱ्या घनाचे घनफळ किती ?

1. 108 घनसेंमी.
2. 216 घनसेंमी.
3. 144 घनसेंमी.
4. 512 घनसेंमी.

प्रश्न 73: ताशी 55 किमी वेगाने जाणारी एक मोटार काही अंतर 4 तासांत पार करते तर तेच अंतर ताशी 44 किमी वेगाने जाणारी मोटार किती वेळात पूर्ण करील ?

1. 6 तास
2. 10 तास
3. 3 तास
4. 5 तास

प्रश्न 74: एका संख्येने 450 ला भागले असता भागाकार 28 येतो व बाकी 2 उरते तर ती संख्या कोणती ?

1. 15
2. 16
3. 17
4. 18

प्रश्न 75: एका व्यवहारात सदाशिवला विक्रीच्या $\frac{2}{5}$ पट नफा झाला. जर विक्रीची किंमत 4000 रु. असल्यास त्या वस्तूची खरेदी किंमत किती ?

1. 5600 रु.
2. 2400 रु.
3. 4800 रु.
4. 4200 रु.

भाग तीन * भाषा

◆ उमेदवारांसाठी सूचना ◆

1. भाषा या प्रश्नपत्रिकेत 76 ते 100 या क्रमांकांचे एकूण 25 प्रश्न आहेत.
2. सुरुवात करण्यापूर्वी संपूर्ण प्रश्नपत्रिका वाचून काढण्याची आवश्यकता नाही. पहिल्या प्रश्नापासून प्रश्न सोडविण्यास सुरुवात करा. जर एखादा प्रश्न कठीण वाटला तर पुढचा प्रश्न सोडविण्याचा प्रयत्न करा. जर वेळ असेल तर कठीण प्रश्न तुम्ही नंतर सोडवू शकता.
3. प्रश्नपत्रिकेतील या विभागात पाच उतारे आहेत. प्रत्येक उताऱ्याच्या खाली पाच प्रश्न आहेत. उतारे काळजीपूर्वक वाचून त्याखालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.
4. प्रत्येक प्रश्नाला ठळकपणे 1, 2, 3 आणि 4 अशा अंकांत चार संभवनीय उत्तरे दिलेली आहेत. योग्य ते उत्तर निवडून उत्तराच्या बाजूला दिलेल्या पर्यायाचा क्रमांक स्वतंत्र उत्तरपत्रिकेत लिहा.

सूचना : या भागात पाच उतारे आहेत. प्रत्येक उताऱ्याच्या शेवटी पाच प्रश्न आहेत. प्रत्येक उतारा काळजीपूर्वक वाचा आणि त्यावर विचारलेल्या प्रश्नांची उत्तरे द्या. प्रत्येक प्रश्नासाठी 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक असलेली संभाव्य उत्तरे दिलेली आहेत. त्यापैकी फक्त एकच उत्तर बरोबर आहे. तुम्हाला बरोबर उत्तर निवडायचे आहे आणि त्याच्या बाजूला असलेल्या पर्यायाचा क्रमांक स्वतंत्र उत्तरपत्रिकेत लिहा.

उतारा - 1

विद्वत्त्व श्रेष्ठ की कवित्व श्रेष्ठ ? हा साहित्यशास्त्रातला एक सनातन प्रश्न नवसमीक्षेच्या काळात हळूहळू कालबाह्य होत चालला आहे. कवीजवळ नुसती प्रतिभाशक्ती असून चालत नाही. प्रतिभेला अभ्यासाची, निपुणतेची जोड हवी. 'काव्य म्हणजे दहा टक्के प्रतिभा अन् नव्वद टक्के घाम' असे आम्हाला सांगितले जायचे. त्याच वेळी आम्ही समजून चुकलो की काव्य वगैरे करणे हे अत्यंत परिश्रमाचे काम असेल तर त्या वाटेने जाण्यात अर्थ नाही. आपण विद्वत्तेची कास धरावी. कास धरणे म्हणजे आश्रय घेणे, म्हणून आम्ही विद्वत्तेचा आश्रय घेतला, तर आमच्या असे वाचनात आले की नुसत्या विद्वत्तेला कोणी विचारित नाही. केवळ विद्वत्त्व म्हणजे रुक्षपणा, रसिकत्वाचा अभाव. रसिकत्वासाठी कवित्व हवे. पुन्हा विद्वत्त्व की कवित्व हे प्रश्नचिन्ह आमच्यासमोर उभे राहिले. तेव्हा आम्ही एकाग्र चित्ताने विष्णुशास्त्री चिपळूणकर यांचा 'विद्वत्त्व आणि कवित्व' हा दीर्घ निबंध वाचला. पण शास्त्रीबुवांनी शास्त्रीपठडीतला जो युक्तिवाद केला तो काही आम्हाला पचवता आला नाही. अंधुक अंधुक असे काही कळल्यासारखे वाटले की कवित्व कितीही श्रेष्ठ असले तरी विद्वत्त्व हे हवेच. म्हणून आम्ही विद्यार्जनाच्या, विद्या संपादनाच्या मागे लागलो. कारण विद्या हे विद्वत्त्वाचे 'द्रव्य' असते अन् विद्या हेच विद्वानाचे धन असते. ते सर्वश्रेष्ठ असते. माणिकमोती, सोन्याचांदीचे अलंकार, सुवर्णमुद्रा, मोहरा हेही धन खरे. परंतु ते धन खर्च करीत गेले तर कमी होत जाते. शिवाय ते चोरीस जाऊ शकते. म्हणून धनवान माणूस केव्हाही निर्धन होऊ शकतो. पण विद्यारूपी धनाचे तसे नाही. ते सतत वर्धिष्णू असते. चोरीला जात नाही. असे आमच्या गुरुजींनी प्राथमिक शाळेतच आम्हाला शिकविले होते.

शिकविलेल्या संस्कृत सुभाषिताचा अर्थ -

विद्वान आणि राजा यांच्यात श्रेष्ठ कोण ? त्यांची तुलनाच होऊ शकत नाही. राजा हा स्वदेशातच पूज्य असतो. पण विद्वान सर्वत्र म्हणजे स्वदेशी, विदेशी जगभर पूज्य असतो.

हे पाठ झाल्यापासून कवित्वाविषयी ओढच कमी झाली. राजकारणात शिरावे असे आम्हाला अस्फुट अस्फुट वाटत होते. आम्ही राजांच्या कथा वाचल्या होत्या. देशभक्तांच्या कथा वाचल्या होत्या. स्वामिनिष्ठेच्या, राजनिष्ठेच्या कथा वाचल्या होत्या. राजा हा सत्ताधीश असतो. ज्याच्या हाती सत्ता तो पारधी. त्याचप्रमाणे ज्याच्या हाती सत्ता तो राजा. राजकारण म्हणजे सत्तास्पर्धा असे समीकरण एका पक्षाने आमच्या निदर्शनास आणले तेव्हा राजकारणाचाच आम्ही धसका घेतला. तेव्हा पुन्हा आम्ही विद्येची उपासना करीत विद्वत्त्व जोपासण्याचा प्रयत्न केला. पण सगळेच मुसळ केरात. मुख्य गोष्टीकडेच दुर्लक्ष झाले. शब्दांचे अर्थही बदलतात. 'पूज्य' म्हणजे वंदनीय तसेच 'पूज्य' म्हणजे शून्य. सोईनुसार अर्थ घ्यावे लागतात.

प्रश्न 76 : कालबाह्य होत चाललेला प्रश्न कोणता ?

1. विद्वत्त्व श्रेष्ठ की कवित्व श्रेष्ठ ?
2. साहित्यशास्त्रातील एक सनातन प्रश्न
3. प्रतिभाशक्तीच्या कार्यपद्धतीचा प्रश्न
4. नवसमीक्षेच्या काळातील प्रश्न

प्रश्न 77 : विष्णुशास्त्री चिपळूणकर यांनी कोणता लेख लिहिला आहे ?

1. विद्वत्त्व की कवित्व
2. विद्वत्त्व श्रेष्ठ की कवित्व श्रेष्ठ ?
3. विद्वत्त्व आणि कवित्व
4. कवित्व आणि विद्वत्त्व

प्रश्न 78 : लेखक विद्या संपादनाच्या मागे लागले, कारण

1. कवित्व श्रेष्ठ असले तरी विद्वत्त्व हवेच.
2. विद्वत्त्व श्रेष्ठ असते.
3. शास्त्रीबुवांनी सांगितले म्हणून
4. शास्त्रीबुवांचे सांगणे पचविता आले नाही.

प्रश्न 79 : विद्यारूपी धनाचे वैशिष्ट्य सांगा.

1. ते खर्च करता येते.
2. ते चोरीस जाऊ शकते.
3. ते कमी होऊ शकते.
4. ते सतत वर्धिष्णू असते.

प्रश्न 80 : ज्याच्या हाती ससा तो पारधी म्हणजे

1. पारध्याला ससा मिळतो.
2. ज्याच्या हाती ससा तो मालक
3. राजाच्या हातात ससा असते.
4. राजकारण म्हणजे ससास्पर्धा

उतारा - 2

वर्तमानपत्राचा मुख्य हेतू जनतेस बोध देण्याचा असतो. परंतु वर्तमानपत्रे चांगली चालण्यासाठी त्यांची सांपत्तिक स्थिती चांगली असावी लागते व या सांपत्तिक सुस्थितीचे एक कारण जाहिरातींचे उत्पन्न हे आहे. वर्तमानपत्राचे महत्त्व व जाहिरातींचे उत्पन्न या गोष्टी प्रायः अन्योन्याश्रयी व अन्योन्यपोषक आहेत. जाहिरातींच्या दृष्टीने पाहता वर्तमानपत्राचा धंदा हा एक व्यापार आहे व या व्यापारावर पाश्चिमात्य देशांतच काय, पण गरीब हिंदुस्थानातही आजपर्यंत अनेकांनी लाखो रुपये कमावले आहेत. पण जसे कापडाच्या व्यापारातील माल म्हटला म्हणजे कापड, अगर लाकडाच्या व्यापारातील माल म्हटला म्हणजे लाकूड, तसे वर्तमानपत्राच्या व्यापारातला माल वर्तमान म्हणजे बातम्या अगर त्यावरील टीकापर लेख असे जर कोणी म्हटले, तर ते मात्र चूक होईल. तर हा माल 'जाहिराती' होत. निदान मोठमोठ्या वर्तमानपत्रांसंबंधी तर हे अगदी खरे आहे. नुसत्या वर्तमानपत्रांच्या वाचकांच्या वर्गणीवर कोणतेही मोठे वर्तमान चालणे शक्य नाही. मुंबईचे किंवा लंडनचे 'टाइम्स' अगर आपल्याकडील 'बंगाली पत्रिका', 'हिंदू' वगैरे दैनिक पत्रे घेतली व त्यांना जाहिरातींचे उत्पन्न मुळीच नाही असे मानले, तर त्यांचे एका वर्षात चार वेळा दिवाळे निघेल, इतकी त्यांच्या खर्चात व निव्वळ वर्गणीच्या रकमेत तफावत असलेली आढळू येईल, हे वर्तमानपत्रकर्ते वास्तविक बातमी अगर टीका विकत नाहीत, तर जाहिरातवाल्यांना जी प्रसिद्धी अगर जो प्रसार करावा लागतो तो ते विकतात व ते खरेदी काय करतात ? तर 'बातमी-प्रसार' असेच उत्तर द्यावे लागते. ते बातमी देऊन लोकांचे चित्त अगर लक्ष विकत घेतात व ते लक्ष जाहिरातवाल्यांना पैसे घेऊन विकत देतात. सकृतदर्शनी वर्तमानपत्रकर्ते बातमी विकतात असे दिसते; परंतु जंगी वर्तमानपत्रकर्त्यांस बातमीचा व्यापारी म्हणणे आणि सारखेचा व्यापारीही सालअखेर आपले बारदान विकतो एवढ्याचकरिता त्यास सारखेचा व्यापारी न म्हणता बारदानाचा व्यापारी म्हणणे, हे दोन्ही सारखेच असमंजसपणाचे होईल.

प्रश्न 81 : लेखकाच्या मते वर्तमानपत्राचा मूळ हेतू कोणता ?

1. ज्ञानप्रसार
2. बातम्या देणे
3. वर्तमान सांगणे
4. बोध देणे

प्रश्न 82 : वृत्तपत्राची सांपत्तिक स्थिती कशावर अवलंबून असते ?

1. वर्गणीदारांवर
2. व्यवस्थापकावर
3. जाहिरातींवर
4. संपादकावर

प्रश्न 83 : वर्तमानपत्राचा धंदा कसा आहे ?

1. जुगार
2. छंद
3. व्यवसाय
4. व्यापार

प्रश्न 84 : वर्तमानपत्राच्या व्यापारातला माल कोणता ?

1. बातम्या
2. वर्तमान
3. जाहिराती
4. छायाचित्रे

प्रश्न 85 : वर्तमानपत्रे काय विकतात ?

1. प्रसिद्धी 2. बातमी 3. टीका 4. वर्तमान

उतारा - 3

शिवाजी ही विभूती महाराष्ट्रात कोणते कार्य साधण्याकरिता अवतीर्ण झाली ? लोकांच्या स्वातंत्र्याचा अपहार करून दिग्विजय करण्याकरिता शिवाजी उत्पन्न झाला ? किंवा स्वराज्य व स्वधर्म यांचे संरक्षण करण्याकरिता त्याचा अवतार होता ? स्वराज्य व स्वधर्म यांचे संरक्षण करण्याचा उच्च, उदात्त व पवित्र हेतू मनात धरून शिवाजीचे प्रयत्न चालले होते हे सर्वत्र मान्य आहे. तेव्हा परकीय लोकांचे स्वातंत्र्यहरण करणाऱ्या अर्थात एका नीच, दुष्ट व अपवित्र हेतूने प्रोत्साहित झालेल्या अलेक्झांडर, सीझर किंवा नेपोलियन या दिग्विजयी पुरुषांशी शिवाजीची तुलना करणे अयोग्य आहे. धैर्य, शौर्य, पराक्रम, कर्तृत्वशक्ती इत्यादी गुणांसंबंधाने शिवाजीशी या पुरुषांची तुलना केली असता चालेल, परंतु हेतूच्या पवित्रतेसंबंधी जेथे विचार करावयाचा असेल तेथे या दिग्विजयी व दुष्ट पुरुषांची डाळ शिजणार कशी ? अशा ठिकाणी स्वातंत्र्यार्थ खटपट करणाऱ्या पवित्र महापुरुषांचाच तेवढा प्रवेश होणे योग्य आहे. हॉलंडचा बुइल्यम दि सायलेंट किंवा युनायटेड स्टेट्सचा वॉशिंग्टन या पुरुषांची तुलना शिवाजीशी केली तर एकवार चालण्यासारखे आहे. आता पाश्चात्य महापुरुषांशी तुलना केल्यानेच शिवाजीच्या महत्त्वाची इयत्ता ठरणार आहे, असा प्रकार बिलकूल नाही. शिवाजीची योग्यता स्वयंसिद्ध आहे. अलेक्झांडरप्रमाणे शिवाजीने आपल्या स्नेह्यासोबत्यांस ठार मारले नाही; सीझरप्रमाणे आपल्या बायकोस सोडून दिलेले नाही; बोनापार्टने जसा डफ डांगित्राचा अन्यायाने वध केला तसा शिवाजीने कोणाचा केला नाही. क्रॉमवेलने आयरिश लोकांस सरसहा ठार मारले, त्याप्रमाणे शिवाजीने कोण्या प्रांतातील लोकांची कत्तल उडविली नाही. फ्रेडरिक दि ग्रेटप्रमाणे शिवाजीच्या अंगी नीच दुर्गुण नव्हते.

शिवाजीचे वर्तन न्यायाचे, नीतीचे, पराक्रमाचे, स्वधर्मपरायणतेचे व परधर्म सहिष्णुतेचे होते. दोन-चारशे लढाया मारून त्यात विजयी होणे; तीन-चारशे किल्ले मैदानात, डोंगरांवर व समुद्रतीरांवर बांधणे; नवीन सैन्य तयार करणे; नवीन आरमार निर्माणे; नवे कायदे करणे; स्वभाषेला उत्तेजन देणे, स्वतः पद्यरचना करणे; कवींना आश्रय देणे; नवी शहरे वसविणे; स्वधर्माचे रक्षण करणे; गोब्राह्मणांचे प्रतिपालन करणे; सारांश, स्वदेशाला स्वतंत्र व सुखी करणे; या लोकोत्तर कृत्यांनी जर कोण्या पुरुषाने या भूमंडळाला अक्षय ऋणी करून ठेविले असले तर ते शिवाजीनेच होय. शिवाजीची खाजगी वर्तणूक व सार्वजनिक पराक्रम इतके लोकोत्तर होते की, त्याच्याशी तुलना करावयास जी जी म्हणून व्यक्ती घ्यावी ती ती, या नाही त्या गुणाने शिवाजीहून कमतरच दिसेल. या अवतारी पुरुषासंबंधी लिहिता लिहिता समर्थ म्हणतात, "त्याचे गुणमहत्त्वास्ती तुलना कैची? यशवंत, कीर्तिवंत, समर्थवंत, नीतिवंत, जाणता, आचारशील, विचारशील, दानशील, कर्मशील, सर्वज्ञ, सुशील, धर्ममूर्ती, निश्चयाचा महामेरू, अखंड निर्धारि, राजयोगी," अशी नानापरीची विशेषणे शिवाजीला रामदासांनी लाविली आहेत. निःस्पृही व स्पष्टवक्त्या अशा समकालीन ग्रंथकाराने हे गुणवर्णन केलेले आहे हे लक्षात घेतले असता शिवाजीच्या अंगी असलेल्या जाज्वल्य गुणांच्या इयत्तेचा अंदाज सहजासहजी करता येतो व कित्येक इंग्रज व मुसलमान बखरकारांनी या महापुरुषाची निंदा केलेली पाहून त्यांच्या परगुणासहिष्णुतेबद्दल तिरस्कार उत्पन्न होतो. त्यांच्या हृदयातील कुत्सितपणाचा ठाव घेण्यास संधी मिळते.

- वि. का. राजवाडे (राजवाडे लेखसंग्रह)

प्रश्न 86 : या उताऱ्यात निस्पृह, स्पष्टवक्ता ही विशेषणे कोणासाठी वापरलेली आहेत ?

1. शिवाजी 2. वॉशिंग्टन 3. रामदास 4. नेपोलियन

प्रश्न 87 : कोणते कार्य करण्याकरिता शिवाजी ही विभूती जन्माला आली ?

1. स्वराज्य व स्वधर्म यांचे संरक्षण करण्यासाठी 2. आपली स्वयंसिद्ध कर्तृत्वशक्ती दाखविण्यासाठी
3. लोकांच्या स्वातंत्र्याचा अपहार करून दिग्विजय करण्यासाठी
4. लढाया मारून त्यात विजयी होण्यासाठी

प्रश्न 88 : शिवाजीराजांचे लोकोत्तर कार्य कोणते ?

1. स्वधर्मरक्षण 2. आरमार निर्माण करणे 3. किल्ले बांधणे 4. स्वदेशाला स्वतंत्र व सुखी करणे

प्रश्न 89 : शिवाजी महापुरुष ठरतो कारण

1. त्याने कोण्याही प्रांतातील लोकांची कत्तल केली नाही. 2. त्याच्या अंगी नीच दुर्गुण नव्हते.
3. त्याचे वर्तन न्यायाचे, नीतीचे, पराक्रमाचे, परधर्मसहिष्णुतेचे होते.
4. अन्यायाने त्याने कोणाचा वध केला नाही.

प्रश्न 90 : पाश्चात्य वीरांशी तुलना करता शिवाजीराजा कोणत्या बाबतीत वेगळा ठरतो ?

1. शौर्य
2. हेतूची पवित्रता
3. पराक्रम
4. कर्तृत्वशक्ती

उतारा - 4

डॉ. सर्वपल्ली राधाकृष्णन यांचा जन्म 5 सप्टेंबर, 1880 रोजी आंध्र प्रदेशातील तिरुतानी येथे झाला. ऑक्सफर्ड विद्यालयात शिकण्याची त्यांची फार इच्छा होती, पण आर्थिक परिस्थितीमुळे त्यांना ते शक्य झाले नाही. 1909 मध्ये त्यांनी मद्रास प्रेसिडेंसी महाविद्यालयात अध्यापनाचे कार्य सुरू केले. ते विद्यार्थ्यांचे अतिशय लाडके शिक्षक होते. ते म्हैसूर विश्वविद्यालयात अध्यापक होते, कलकत्ता विश्वविद्यालयात ते उप-कुलपती बनले, बनारस हिंदू-विश्वविद्यालयातदेखील त्यांनी अध्यापनाचे कार्य केले. त्याचप्रमाणे ऑक्सफर्ड विश्वविद्यालयातदेखील त्यांनी अध्यापक म्हणून कार्य केले.

त्यांनी आपल्या लेखनात 'शिक्षण' व 'धर्म' यांना महत्त्व दिले. हिंदू संस्कृतीचे महत्त्व व महिमा सांगणारा 'इंडियन फिलॉसॉफी' हा ग्रंथ त्यांनी लिहिला. त्यांनी भगवद्गीतेचे भाषांतर केले. राष्ट्रीय स्वतंत्रता आंदोलनात त्यांनी नेहरू आणि गांधी यांना साथ दिली. शिक्षकाबरोबरच ते एक कुशल प्रशासकदेखील होते. त्यांनी अमेरिकेत गेलेल्या प्रतिनिधी मंडळाचे नेतृत्व केले. 1948 मध्ये त्यांनी युनेस्कोचे संचालकपद तर 1952 मध्ये ते स्वतंत्र भारताचे पहिले उपराष्ट्रपती म्हणून निवडून आले. 1949 मध्ये रशियाचे पहिले राजदूत म्हणून त्यांची निवड झाली. 1954 साली त्यांना 'भारतरत्न' देऊन गौरविण्यात आले. 5 सप्टेंबर हा त्यांचा जन्मदिवस 'शिक्षक दिन' म्हणून साजरा केला जातो.

प्रश्न 91 : डॉ. सर्वपल्ली राधाकृष्णन यांनी आपल्या 'इंडियन फिलॉसॉफी' या ग्रंथलेखनातून कोणत्या गोष्टीवर प्रकाश टाकला ?

1. शिक्षणाचे महत्त्व
2. भगवद्गीतेचा भावार्थ
3. संस्कृतीची महानता
4. धर्माचे महत्त्व

प्रश्न 92 : डॉ. सर्वपल्ली राधाकृष्णन यांची कोणती इच्छा अपुरी राहिली ?

1. मद्रास प्रेसिडेंसी विश्वविद्यालयात शिकण्याची
2. ऑक्सफर्ड विश्वविद्यालयात अध्यापन करण्याची
3. बनारस हिंदू विश्वविद्यालयात शिकण्याची
4. ऑक्सफर्ड विश्वविद्यालयात अध्ययन करण्याची

प्रश्न 93 : कोणत्या राज्यात सर्वपल्लींचा जन्म झाला ?

1. तिरुतानी
2. कर्नाटक
3. तमिळनाडू
4. आंध्र प्रदेश

प्रश्न 94 : युनेस्कोचे संचालकपद राधाकृष्णनना केव्हा मिळाले ?

1. 1952
2. 1949
3. 1948
4. 1964

प्रश्न 95 : खालीलपैकी कोणत्या पदावर राधाकृष्णननी काम केले नाही ?

1. उपकुलपती
2. पंतप्रधान
3. उपराष्ट्रपती
4. परदेशाचे राजदूत

उतारा - 5

इ. स. 1921 मध्ये अलेक्झांडर फ्लेमिंगने पेनिसिलीनचा शोध लावला. मानवाने शोध लावलेल्या अत्यंत उपयोगी औषधांपैकी हे एक औषध आहे. बॅक्टेरियामुळे चिघळलेल्या ज्या जखमा दुसऱ्या कोणत्याही रीतीने बऱ्या होत नाहीत अशा जखमा पेनिसिलीनमुळे बऱ्या होतात. प्रत्येक प्रकारच्या बॅक्टेरियाचा नाश या औषधाने होत नसला, तरी जखमांमधील खास प्रकारच्या जीवाणूंना पेनिसिलीन मोठ्या प्रमाणात नष्ट करते. सुरुवातीला या शोधाची माहिती फारच थोड्या लोकांना होती. जखमी सैनिकांचे प्राण वाचविण्याची शक्ती पेनिसिलीनमध्ये होती. त्यामुळे युद्धात ते उपयोगी पडत असे. पेनिसिलीन तयार

करण्यासाठी अनेक कारखाने स्थापन करण्यात आले. त्यांच्या मदतीने तयार झालेल्या या औषधामुळे हजारो सैनिक व लोकांचे प्राण वाचू शकले आणि मानवजातीवरील अनेक संकटे दूर झाली.

प्रश्न 96 : पेनिसिलीन खूप उपयोगी आहे, कारण -

1. ते युद्धात उपयोगी पडते.
2. अनेक कारखान्यांत ते तयार करतात.
3. ते जखमा बऱ्या करते.
4. ते सैनिकांना बरे करते.

प्रश्न 97 : जखमा बऱ्या करणाऱ्या पेनिसिलीनच्या शक्तीचा अनुभव खास करून कोणाला आला ?

1. सैन्याला
2. अलेक्झांडर फ्लेमिंगला
3. वैज्ञानिकांना
4. जखमी सैनिकांना.

प्रश्न 98 : पेनिसिलीन अशा जखमा बऱ्या करते की ज्या चिघळलेल्या असतील.

1. कोणत्याही बॅक्टेरियामुळे
2. खास प्रकारच्या बॅक्टेरियामुळे
3. युद्धामुळे
4. इजा झाल्यामुळे.

प्रश्न 99 : हजारो लोकांचे प्राण वाचले, कारण की -

1. लोक औषधाचा उपयोग करित.
2. लोकांना झालेली इजा गंभीर नव्हती.
3. युद्ध चालू राहिले नाही.
4. पेनिसिलीनचा शोध लागला होता.

प्रश्न 100 : 'मानवजातीवरील अनेक संकटे दूर झाली.' या वाक्याचा अर्थ असा की -

1. अजून काही संकटे बाकी आहेत.
2. संकटांना कधीच अंत नसतो.
3. नाहक मृत्यूचे प्रमाण कमी झाले.
4. दयाळू माणसापुढे अनेक अडचणी असतात.

